

Štefan Kočan

Vyhodnotenie protikorupčných dokumentov v rezorte Ministerstva vnútra SR

Anotácia: Autor v článku poukazuje na všetky protikorupčné materiály vydané Ministerstvom vnútra SR od roku 1998. Ich vyhodnotením dospel k záveru, že v rezorte Ministerstva vnútra SR je potrebné vydať nový protikorupčný materiál, pretože všetky rozkazy, resp. projekty, sú už neplatné.

Kľúčové slová: korupcia, rozkazy ministra vnútra SR, uznesenia vlády SR.

Úvod

Jedným z prvoradých cieľov Programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky v roku 1998 bola obnova fungovania demokratických inštitúcií štátu. Zásadnou úlohou je, aby tak štátne, ako aj verejno-právne orgány pôsobili v záujme celej spoločnosti, bez negatívnych javov klientelizmu a korupcie. Vláda v súlade so svojím programovým vyhlásením pripravila komplexný program boja so zločinnosťou, s dôrazom na organizovaný zločin a korupciu.

Korupcia je mimoriadne zložitý negatívny spoločenský jav, ktorý vo všeobecnosti odzrkadľuje protiprávne konanie osôb, jednotlivcov poverených plnením úloh vo verejnom alebo súkromnom sektore, ktorí vykonávajú zverenú činnosť v priamom, zvyčajne aj osobnom kontakte s občanmi. Zvlášť negatívny dosah má v Policajnom zbore, kde neutralizuje úsilie o presadzovanie zákonných noriem spoločenského života a negatívne ovplyvňuje verejnú mienku. Pod pojmom „policajná korupcia“ spravidla rozumieme úmyselnú, cieľavedomú činnosť, spočívajúcu v zneužívaní právomoci policajta ako verejného činiteľa, v uplatňovaní jeho oficiálneho mandátu nezákonnými prostriedkami, či už z vlastného, alebo cudzieho podnetu, s úmyslom získať neoprávnený prospech pre seba alebo pre iné osoby.

Protikorupčné opatrenia v Policajnom zbore

V rámci Slovenskej republiky bol na 106. zasadnutí vlády dňa 21. 6. 2000 prijatý Národný program boja proti korupcii, ktorého hlavným cieľom bolo znížiť korupciu na Slovensku predovšetkým vo verejnom živote a pri využívaní verejných zdrojov a prostriedkov. V nadväznosti na uvedené bol na 129. schôdzi vlády dňa 22. 11. 2000 prijatý Akčný plán boja proti korupcii, ktorý obsahoval konkrétne záväzky, zodpovednosť rezortov, úradov a termíny na splnenie jednotlivých opatrení. Okrem riadiacej skupiny boja proti korupcii vznikla na základe uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 949/2000 zo dňa 1. 12. 2000 Centrálna koordinačná jednotka boja proti korupcii, ktorá zabezpečovala plánovanie programu, prepojenie opatrení v jednotlivých rezortoch s čiastočnou kontrolnou funkciou a funkciou informačného centra s úlohou triediť podnety a návrhy, stanovovať problémové okruhy a navrhovať riešenie.¹

Ministerstvo vnútra SR už v roku 1999 reagovalo na záväzky vlády a na zabezpečenie úlohy obsiahnutej v rozkaze ministra vnútra Slovenskej republiky č. 8/1999 „Rozpracovanie programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky na podmienky rezortu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky na roky 1999 – 2002. Sekciou kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky v súčinnosti so sekciami a úradmi Ministerstva vnútra Slovenskej republiky bol spracovaný Projekt potlačania korupcie v Policajnom zbore,

¹ SABOPÁL, E. Výskum a prevencia korupcie v Policajnom zbore v Slovenskej republike, In *Kriminalistika* č. 1/2002.

ktorý bol vydaný rozkazom ministra vnútra Slovenskej republiky č. 25/1999 zo dňa 16. 8. 1999. Išlo o zásadný dokument, prvý takéhoto charakteru, ktorého cieľom bolo komplexne riešiť tento negatívny jav.

Projekt obsahoval úlohy a opatrenia v oblasti legislatívy, v organizačnej a kontrolnej oblasti, v personálnej oblasti, v oblasti vzdelávania, v oblasti medzinárodnej spolupráce a v oblasti materiálno-technického zabezpečenia. Plnením úloh tohto zásadného materiálu a ďalších nosných dokumentov rezortu boli v roku 1999 vytvorené reálne predpoklady eliminácie kriminality príslušníkov Policajného zboru. Cieľom tohoto zásadného dokumentu bolo v časovom horizonte rokov 1999 – 2002 komplexne riešiť negatívny jav – korupciu v Policajnom zbore.

V zmysle úlohy B. 3 rozkazu MV SR č. 25/1999 zo dňa 16. 8. 1999 o vydaní projektu potlačania korupcie v Policajnom zbore sekcia kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky ako gestor úlohy (v tom čase úrad inšpekčnej služby Policajného zboru) v súčinnosti s ostatnými sekciami a úradmi Ministerstva vnútra Slovenskej republiky predkladal každoročne v termíne do 28. 2. na rokovanie porady vedenia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky správu o trestnej činnosti a protiprávnom konaní policajtov a analýzu protikorupčných úloh a opatrení projektu potlačania korupcie v Policajnom zbore za obdobie predchádzajúceho roka.

Vzhľadom na značnú duplicitnosť úloh vo vzťahu k Akčnému plánu boja proti korupcii bol predmetný projekt v roku 2004 zrušený, pričom jeho úlohy boli čiastočne zaradené do ročných plánov jednotlivých súčastí Policajného zboru.

Na zabezpečenie jednotného postupu plnenia úloh príslušníkmi Policajného zboru, ako aj zamestnancami v pôsobnosti Ministerstva vnútra Slovenskej republiky a Policajného zboru bol Akčný plán boja proti korupcii, ktorý bol prijatý uznesením vlády č. 949/2000 v podmienkach Ministerstva vnútra Slovenskej republiky rozpracovaný ako rozkaz ministra vnútra č. 3 zo dňa 12. 1. 2001. Rozkaz obsahoval celkovo 81 konkrétnych úloh zameraných na elimináciu korupčného konania. Z celkového počtu 81 úloh bolo ku dňu 31. 5. 2002 splnených 45 úloh s konkrétnym termínom realizácie (55,5 %) a 36 úloh s termínom priebežným naďalej zostalo v platnosti.

Rozkaz ministra vnútra č. 3/2001 bol vyhodnocovaný až do roku 2006 a v roku 2007 bol z podnetu vedenia Prezídia Policajného zboru zrušený.

Vláda Slovenskej republiky na svojom rokovaní dňa 12. 12. 2001 prijala uznesenie č.1154, ktorým v bode B. 195 uložila ministrovi zdravotníctva, ministerke financií, ministrovi vnútra, ministrovi spravodlivosti a ministrovi školstva v spolupráci s generálnym prokurátorom prijať ďalšie opatrenia v boji proti korupcii.

Na zabezpečenie uvedenej úlohy k prioritným úlohám vlády Slovenskej republiky vyplývajúcim z Pravidelnej správy Európskej komisie o pripravenosti Slovenskej republiky na členstvo v Európskej únii zo dňa 13. 11. 2001, elimináciu páchania trestných činov korupcie príslušníkmi Policajného zboru a zvýšenie účinnosti odhaľovania trestných činov korupcie, najmä v oblastiach, ako je zdravotníctvo, školstvo, súdy a colná správa, v spolupráci s generálnym prokurátorom Slovenskej republiky, úrad inšpekčnej služby Policajného zboru ako gestor úlohy v podmienkach rezortu Ministerstva vnútra SR, v spolupráci s ďalšími nositeľmi úlohy rezortu pripravil nad rámec úloh rezortného akčného plánu ďalšie opatrenia, ktoré boli vydané rozkazom ministra vnútra Slovenskej republiky č. 30/2002 zo dňa 2. 5. 2002.

Prijaté ďalšie opatrenia rezortom Ministerstva vnútra SR obsahovali úlohy smerujúce:

- a) k zníženiu korupčného priestoru pri kontrole v cestnej doprave vykonávanej príslušníkmi Policajného zboru,
- b) k zvýšeniu účinnosti odhaľovania trestných činov korupcie, najmä v oblastiach, ako je zdravotníctvo, školstvo, súdy a colná správa,
- c) k eliminácii trestnej činnosti korupčného charakteru policajtov (pri predchádzaní, odhaľovaní a dokumentovaní trestnej činnosti policajtov, najmä trestných činov korupčného charakteru v nadväznosti na trestnú činnosť súvisiacu s nedovoleným prekročením štátnych hraníc a organizovanú trestnú činnosť,
- d) k zabezpečeniu jednotného postupu orgánov činných v trestnom konaní (metodika vyšetrovania trestných činov korupcie).

Rozkaz ministra vnútra SR č. 30/2002 sa v súčasnej dobe centrálnne nevyhodnocuje. Niektoré úlohy boli implementované do ročných plánov, a tak sú jednotlivými subjektmi nad'alej plnené.

Jednou z priorit vlády SR, deklarovaných v programovom vyhlásení z roku 2006 je znížovať mieru korupcie. Vláda Slovenskej republiky na svojom zasadnutí dňa 4. 4. 2007 prijala uznesenie č. 323 k návrhu presadzovania štátnej politiky boja proti korupcii a v bode A.1 uložila predsedovi vlády SR vytvoriť pracovnú komisiu k aktualizácii Národného programu boja proti korupcii.

Vzhľadom na širokú oblasť potenciálnej hrozby korupcie je potrebné, aby orgány štátnej správy a iné inštitúcie, ktoré môžu aktívne pôsobiť proti tomuto spoločenskému javu a podieľať sa na jeho odstraňovaní, participovali na presadzovaní národných a medzinárodných nástrojov boja proti korupcii. V tejto oblasti je potrebná ich spolupráca tak s Ministerstvom vnútra SR, ako aj s Úradom vlády Slovenskej republiky, Centrálnym kontaktným útvarom OLAF pre Slovenskú republiku a boja proti korupcii, ktorý je poverený funkciou koordinátora ich činností v tejto oblasti a presadzuje štátnu politiku boja proti korupcii vo verejnej správe.

V súlade s bodom B. 1 predmetného uznesenia vlády SR podpredseda vlády SR a minister vnútra SR sú poverení koordináciou a metodickým riadením protikorupčných aktivít odboru boja proti korupcii Centrálného kontaktného útvaru OLAF pre Slovenskú republiku.

Záver

Na základe uvedeného hodnotenia možno konštatovať, že v súčasnosti neexistuje platný relevantný dokument zahrňujúci úlohy, ktorých plnenie by v podmienkach Ministerstva vnútra Slovenskej republiky eliminovalo páchanie korupčných trestných činov.

Na porade vedenia ministra vnútra SR zo dňa 10. 12. 2007 bola uložená úloha generálnemu riaditeľovi sekcie kontroly a inšpekčnej služby pripraviť návrh rozkazu ministra vnútra SR so zameraním na boj proti korupcii v Policajnom zbore.

Literatúra

Rozkaz ministra vnútra SR č. 8/1999 Rozpracovanie programového vyhlásenia vlády Slovenskej republiky na podmienky rezortu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky na roky 1999 – 2002.

Rozkaz ministra vnútra SR č. 25/1999 Projekt potlačania korupcie v Policajnom zbore.

Rozkaz ministra vnútra SR č. 3/2001 Akčný plán boja proti korupcii.

Rozkaz ministra vnútra SR č. 30/2002.

SABOPÁL, E. Výskum a prevencia korupcie v Policajnom zbore v Slovenskej republike, In *Kriminalistika* č. 1/2002.

Key words: corruption, orders of the Ministry of Interior of the Slovak Republic, decisions of the Government of the Slovak Republic.

Summary

The article outlines and analyzes anti-corruption documents, which have been issued by the Ministry of Interior of the Slovak Republic since 1998. It points out the fact, that there was National Program of Fight against Corruption passed during 106th session of the Government of the Slovak Republic in 2000 and consequently Action Plan of the Fight against Corruption was passed. After analysing the documents, the author of the article draws his attention to absence of valid relevant document fulfilling duties of which would eliminate committing corruption crime in the conditions of the Ministry of Interior. He also points out, that during the meeting of management of the Minister of the Interior of the Slovak Republic general director of the Bureau of Inspection Service of the Police Force of the Slovak Republic was assigned the task to prepare proposal of orders of the Ministry of Interior of the Slovak Republic focusing on fight against corruption in the Police Force.

plk. JUDr. Štefan Kočan
Generálny riaditeľ
Sekcie kontroly a inšpekčnej služby MV SR
e-mail: kocans@minv.sk

Recenzent: pplk. JUDr. Zoltán Perhács, PhD.